

Betragtning; det er i Sandhed den rette Betegnelse for det Forhold, som her vil finde Sted.

A. C. Meyer: Naar man har hørt den højtærede Justitsministers Udtalelser om Godsejerstanden her i Landet, kunde man vel ikke godt faa andet Indtryk af, hvad den højtærede Minister udtalte, end at Standen som saadan ikke har ydet nogen nævneværdig stor Indsats i det kulturelle, økonomiske og politiske Liv; derimod kunde den højtærede Justitsministers Udtalelser ikke opfattes saaledes, som at Standen var mindre værdifuld som Stand end nogen anden Stand i Landet. Man maatte — det antager jeg har været den højtærede Justitsministers Mening — kunne forlange og vente, at en saadan Stand havde ydet noget virkelig betydeligt i Kraft af den fremragende sociale Stilling, den havde.

Naar nu det ærede Medlem, der sidst havde Ordet paa det konservative Folkepartis Vegne, følte sig forarget over Justitsministerens Udtalelse, skal jeg tillade mig at citere, hvad en æret Partifælle af det paagældende Medlem har sagt. Jeg sætter megen Pris paa det ærede Medlem og vil nødig gøre ham imod, men ikke desto mindre bliver jeg nødsaget til at tage til Orde og gøre opmærksom paa, at en Partifælle af det ærede Medlem under Finanslovbehandlingen i 1910—11 har sagt — det staar i Rigsdagstidende Sp. 448—: „Er der nogen Stand, der bestandig har skummet Fløden af Udviklingen i Danmark, er det Godsejerne.... Det forekommer mig uværdigt for Bondedemokratiet i Længden at tage disse Forbundsfæller“. Han fortsætter lidt efter: „I Stedet for at vi skulde have et Aristokrati, der stod paa Standpunktet: noblesse oblige — Adel forpligter —, have de vendt det om og sagt: Hartkornet berettiger og det endog-saa nu, efter at Hartkornet er afskaffet som Skyldsætningsmaalestok.“ Det er Udtalelser om den Stand, som det ærede Medlem mente, at han nu burde tage i Forsvar, Udtalelser, der er faldet fra det ærede Medlems egen Partifælle, nuværende Landstingsmand Schovelin.

Ordføreren (N. Frederiksen): Det ærede 6te Medlem for Præstø Amt (Ulrich) mente, at Lovforslaget, som det nu foreligger, er af et saadant Indhold, at man kan regne med, at Godsejerne ikke vil benytte Loven, fordi de Fordringer, man stiller til dem, baade hvad Jord og

Penge angaar, er for store. Jeg tror — af flere Grunde — ikke, at dette er rigtigt. Det er derimod rigtigt, hvad det ærede 1ste Medlem fra Odense Amt (Marott) sagde, at hvis nu ikke Lensbesidderne gør Brug af denne Lov, bliver det dyrere for dem, efterhaanden som Tiden gaar. Det er min Anskuelse, at det ogsaa bør blive dyrere, hvis Danmarks Godsejere nu ikke gør Brug af denne Lov. Hvis Godsejerne i Danmark mener, de kan vente og derved faa bedre Vilkaar, saa tror jeg, de regner fejl. Dette Lovforslag er en Nødlov til Afljælpning af Forhold i en kritisk Situation, som kræver Hjælp, og disse Forhold er saadanne, at Godsejerne nu ikke kan blive ved med at trække Tiden ud og øge den sociale Spænding mere og mere. Ordnes Sagen ikke nu, vil der komme et berettiget Krav fra Befolkningens Side om, at disse Privilegiers uheldige Virkning paa vore sociale Forhold skal vederlægges af dem, som besidder dem, og som ikke vil gøre deres til, at Udviklingen kan blive ledet i den rigtige Retning.

Til Underbyggelse af den Paastand, jeg her har fremsat, vil jeg gerne gøre Danmarks Godsejere opmærksomme paa den Udvikling, denne Sag har haft i de sidste Aar i dansk Politik. Man har paa et tidligere Tidspunkt fra alle Sider udtrykt som sin Overbevisning, at denne Sag kunde ordnes paa en for Godsejerne betydelig billigere Maade end den, der nu foreslaas. Jeg har selv som Medlem af den Landbokommission, som har haft det foreliggende Lovforslag til Behandling, givet en Indstilling i saa Henseende, og jeg vil hævde, at den billigere Maade, hvorpaa Spørgsmaalet kunde have været løst, havde været ligesaa værdifuld for Samfundet.

Efterhaanden som Tiden gaar, Spændingen bliver større, og Værdierne i højere Grad forrykkes, maa man fordre, at den Skade, der sker ved disse Besidderes Privilegier, maa vederlægges ved, at de yder noget mere, og jeg er ganske sikker paa, at det er et godt Raad, der gives de danske Godsejere, naar man siger til dem: Gør nu Brug af denne Lov, der forhaabentlig snart vedtages; thi venter I længere, vil Samfundet med Rette kunne kræve større Ydelser af jer — og de bliver endda ikke mere værdifulde for Samfundet derved.

Jeg vil i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at selv indenfor Socialdemokratiet har Spørgsmaalet været i meget rivende Udvikling. Det er ikke mere end 4 Maaneder siden, vi havde Sagen til første Behandling her, og da stillede det